

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 13 жовтня 2015 року № 6-2

м. Київ

Про результати аудиту річної фінансової та бюджетної звітності центрального апарату Міністерства екології та природних ресурсів України

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України "Про Рахункову палату" розглянуто Звіт про результати аудиту річної фінансової та бюджетної звітності центрального апарату Міністерства екології та природних ресурсів України. За результатами розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Аудитом річної фінансової і бюджетної звітності центрального апарату Міністерства екології та природних ресурсів України встановлено факти порушень і недоліків, допущених Міністерством при здійсненні операцій з бюджетними коштами.

Проте зазначені порушення та недоліки мають обмежений вплив на фінансову і бюджетну звітність об'єкта аудиту (станом на 01.01.2015) і не вплинули на достовірність інформації про його загальний фінансовий стан, що дозволяє дати умовно-позитивний висновок щодо правильності ведення, повноти обліку і достовірності звітності Мінприроди. Фактів нецільового використання бюджетних коштів і порушень законодавства при здійсненні Мінприроди державних закупівель аудитом не встановлено.

2. Система внутрішнього контролю та аудиту Мінприроди організована з дотриманням вимог чинного законодавства, однак її функціонування у 2014 році не було ефективним.

Плани проведення внутрішніх аудитів у 2014 році не виконані. Рівень здійснення внутрішнього контролю був низьким, у той час як превентивний контроль взагалі не проводився. При цьому в 2014 році Мінприроди не мало визначеної та затвердженої відповідним наказом облікової політики та не уклало колективного договору.

Як наслідок, є ризики незабезпечення в Мінприроди правильності ведення та повноти бухгалтерського обліку, а також достовірності фінансової і бюджетної звітності.

3. Мінприроди не проводило обов'язкової інвентаризації активів та зобов'язань перед складанням річної фінансової звітності за 2014 рік, що є недотриманням вимог Інструкції з інвентаризації матеріальних цінностей, розрахунків та інших статей балансу бюджетних установ, затвердженої наказом Головного управління Держказначейства від 30.10.98 № 90 (далі – Інструкція № 90).

Також не видавався наказ щодо встановлення кількості необов'язкових інвентаризацій у 2014 році, дат їх проведення, переліку майна і зобов'язань, що підлягають інвентаризації під час кожної з них, що є порушенням вимоги п. 1.8 Інструкції № 90.

4. Аудитом виявлені окремі випадки недотримання Мінприроди норм чинного законодавства під час ведення бухгалтерського обліку, які призвели до недостовірного відображення інформації в обліку і фінансовій звітності.

Зокрема, Мінприроди завищено вартість нематеріальних активів на загальну суму 6 305,5 тис. грн через відображення на субрахунках 121 "Авторські та суміжні з ними права" і 122 "Інші нематеріальні активи" програмних продуктів, на які Міністерству надано право користування без передачі авторських і майнових прав, а також витрат на проведення досліджень і різноманітних заходів, які відповідно до чинного законодавства не повинні обліковуватись у складі нематеріальних активів.

Крім цього, в порушення Положення з бухгалтерського обліку необоротних активів бюджетних установ, затвердженого наказом Мінфіну від 26.06.2013 № 611, Мінприроди облікувало:

- матеріальні цінності на загальну суму 89,1 тис. грн як інші необоротні матеріальні активи, хоча вони і не відповідали визначеним критеріям, що призвело до завищення вартості інших необоротних матеріальних активів;

- програмне забезпечення вартістю 36,8 тис. грн, придбане з правом використання, але без права власності, через що завищено вартість необоротних активів (п. 4.5);

- придбане за рахунок капітальних видатків волого- та брудопоглинаюче покриття вартістю 24,9 тис. грн як запаси, а не як основні засоби, що призвело до заниження первісної вартості основних засобів.

Невиконання Мінприроди окремих вимог Положення з бухгалтерського обліку необоротних активів бюджетних установ, затвердженого наказом Мінфіну від 26.06.2013 № 611, також спричинило заниження суми зносу основних засобів і необоротних матеріальних активів загалом на 206,0 тис. гривень.

Аудитом встановлено і випадки невідображення в бухгалтерському обліку, фінансовій і бюджетній звітності 116,0 тис. грн дебіторської заборгованості, а також її завищення на 9,0 тис. гривень.

Неправильне списання товарно-матеріальних цінностей Мінприроди призвело до заниження вартості запасів на 8,3 тис. гривень.

Як наслідок, сума балансу станом на 01.01.2015 завищена на 2 125,5 тис. гривень.

5. Оцінка правильності ведення, повноти обліку і достовірності звітності щодо надходжень та витрат державного бюджету засвідчила, що до Мінприроди у 2014 році фактично надійшло 36 553,1 тис. грн, або 12,9 відс. затверджених асигнувань державного бюджету.

Мінприроди недоотримало доходів спеціального фонду державного бюджету в сумі 593,4 тис. грн (3,9 відс. відповідних нарахованих доходів за рік), у тому числі 185,3 тис. грн – не нарахована в повному обсязі орендна плата, 408,1 тис. грн – не відшкодовані Міністерству суб'єктами господарювання витрати за надані комунальні та інші послуги.

Касові видатки центрального апарату Мінприроди за 2014 рік становили 30 809,0 тис. грн (84,3 відс. надходжень). При цьому фактичні видатки Мінприроди у 2014 році в бюджетній і фінансовій звітності занижено на суму 24,9 тис. грн і завищено на суму 6,6 тис. гривень.

Поряд із цим аудитом виявлені випадки недотримання Мінприроди вимог нормативно-правових актів при використанні бюджетних коштів на загальну суму 173,2 тис. грн, у тому числі постанов Кабінету Міністрів України від 23.03.2014 № 117 "Про здійснення попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти" і від 01.03.2014 № 65 "Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету".

У результаті **невиконання більше чотирьох років Указу Президента України від 09.12.2010 № 1085 "Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади"** станом на 01.09.2015 залишались непереданими **Міністерству екології та природних ресурсів необоротні активи первісною вартістю 26,5 млн грн** (зокрема, земельна ділянка – 4,2 млн грн), які **продовжують обліковуватись на балансі центрального апарату Міністерства охорони навколишнього природного середовища.**

За результатами обговорення та на підставі вищевикладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту річної фінансової та бюджетної звітності центрального апарату Міністерства екології та природних ресурсів України затвердити.

2. Відомості про результати зазначеного аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України.

3. Кабінету Міністрів України запропонувати:

- доручити Міністерству фінансів України привести положення Порядку складання карток і книг аналітичного обліку бюджетних установ, затвердженого наказом Державного казначейства України від 06.10.2000 № 100, у відповідність із положеннями Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженої наказом Мінфіну від 27.03.2012 № 333, у частині узгодження кодів економічної класифікації видатків бюджету (рекомендація 12 Звіту);

- доручити комісії з реорганізації Міністерства охорони навколишнього природного середовища України прискорити та завершити процес передачі необоротних активів Міністерству екології та природних ресурсів України, яке є правонаступником Міністерства охорони навколишнього природного середовища, оскільки їх несвоєчасна передача призводить до неефективного виконання визначених Мінприроди функцій (рекомендація 8 Звіту);

- звернути увагу на необхідність здійснення Держфінінспекцією зовнішньої оцінки якості внутрішнього контролю Мінприроди, що дасть змогу забезпечити функціонування ефективної системи внутрішнього контролю та запобігти випадкам шахрайства і помилок, які можуть вплинути на достовірність фінансової та бюджетної звітності (рекомендація 4 Звіту).

4. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту річної фінансової та бюджетної звітності центрального апарату Міністерства екології та природних ресурсів України надіслати Міністерству екології та природних ресурсів України.

5. Міністерству екології та природних ресурсів України запропонувати:

- розглянути можливість збільшення штатної чисельності сектору внутрішнього аудиту (рекомендація 2 Звіту);

- дотримувати принцип функціональної незалежності, передбаченої п. 3.4 глави 3 розділу II Стандартів внутрішнього аудиту, затверджених наказом Мінфіну від 04.10.2011 № 1247, і не допускати виконання працівниками підрозділу внутрішнього аудиту функцій, не пов'язаних із здійсненням внутрішнього аудиту (рекомендація 3 Звіту);

- поновити в обліку необліковану дебіторську заборгованість і розглянути можливість проведення претензійно-позовної роботи щодо стягнення із суб'єктів господарювання орендної плати, а також відшкодування комунальних та інших витрат, що сприятиме зменшенню обсягів дебіторської заборгованості (рекомендація 5 Звіту);

- забезпечити дотримання строків попередньої оплати, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2014 № 117 (рекомендація 6 Звіту);

- ідентифікувати необоротні активи за критеріями, визначеними Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 "Основні засоби" та 122 "Нематеріальні активи" (рекомендації 9, 11 Звіту);

- визначити у внутрішньому положенні порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань та оформлення їх результатів, як це встановлено Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженим наказом Мінфіну від 02.09.2014 № 879 (рекомендація 10 Звіту);

- обліковувати запаси відповідно до вимог Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 "Запаси", затвердженого наказом Мінфіну від 12.10.2010 № 1202 (рекомендація 15 Звіту);

- проводити інвентаризацію розрахунків із дебіторами і кредиторами згідно з п.10 Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Мінфіну від 02.09.2014 № 879 (рекомендація 17 Звіту);

- врегулювати соціально-економічні та трудові відносини своїх працівників шляхом укладання колективного договору та його належної реєстрації у місцевих органах виконавчої влади відповідно до вимог ст. 9 Закону України від 01.07.93 № 3356-ХІІ „Про колективні договори і угоди” та посилити контроль за трудовою дисципліною (рекомендація 1 Звіту);

- враховувати при формуванні структури та штатного розпису, що посади Міністра, першого заступника та заступника Міністра є політичними посадами, на яких не поширюється законодавство про державну службу (рекомендація 18 Звіту);

- посилити контроль за дотриманням вимог чинного законодавства під час ведення бухгалтерського обліку, а також складання фінансової і бюджетної звітності.

5. Поінформувати Верховну Раду України про результати аудиту річної фінансової та бюджетної звітності центрального апарату Міністерства екології та природних ресурсів України.

6. Оприлюднити рішення Рахункової палати, результати його розгляду об'єктом контролю та Звіт на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Шулежко М.Я.

Голова Рахункової палати

Р.М. Магута